

INTERVIEW DOVE CHORFOGRAFF CHISATO MINAMIMURA

Muziek zichtbaar maken

Choreografe Chisato Minamimura is doof. Haar handicap stond een carrière niet in de weg: zij is uitgenodigd voor het Springdancefestival in Utrecht. 'Beats voel ik in mijn buik.'

Door Annette Embrechts

Zelas tienjarige hoeken over muziek. Leerde het notenschrift. Speelde vanaf haar vde piano en vroeg aan iedereen om zo gedetailleerd mogelijk geluiden en muziekcomposities te beschrijven. En toch, zegt ze, zal ze nooit precies ervaren wat muziek is.

De Japanse choreografe Chisato Minamimura (40) is doof. Goewel horend geboren, heeft ze 'geen enkele herinnering aan geluid'. Als baby van 7 maanden kreeg ze zulke hoge koorts dat een zware antibioticakuur noodzakelijk was. Ze werd getroffen door een van de ongelijke bijwerkingen: ze werd volledig doof. 'Mijn ouders hadden geen keus. Anders was ik er niet meer geweest', zegt ze met hulp van een tolk.

Minamimura is een van de negen jonge choreografen die zijn geselecteerd voor het talentontwikkelingsprogramma Europe in Motion (EIM) dat donderdag, vrijdag en zaterdag in Utrecht is te zien tijdens festival Springdance. Dit Nederland dienen een Israëlische, een Zweedse en een Zwitserse choreografe mee (zie boven).

Minamimura, oorspronkelijk opgeleid in Japanse schilderkunst, theater en modern, is pas op haar 20ste gaan dansen. 'Ik prefereer abstracte kunst. Misschien dat ik daarom ook meer heb met abstracte moderne dans dan met verhalend klassiek ballet.' Na een aantal jaar geschilderd te hebben, wilde ze graag van tweedimensionaal werk overstappen naar drie dimensies. Dans leek haar fantastisch. Maar ze dacht dat ze met haar handicap nooit professioneel zou kunnen worden.

Totdat een Duitse choreograaf, Wolfgang Stange, oprichter van de AMK Dance Theatre Company in Japan een workshop kwam geven om het artistiek potentieel aan te boren van gehandicapte mensen. Ze danste met blinde en spastische collega's en ze ontdekte hoe krachtig ze kon communiceren in de non-verbale taal van de dans. Ze deed mee aan een community-art project - 'Ik wilde

juist met jong en oud, amateur en-prof samenwerken', danste hij Candoco (een professioneel gezelschap voor gehandicapte dansers) en ging voor een zes maanden durende cursus voor dove, blinde en beenloze dansers naar het Laban Centre in Londen.

In Engeland ontmoette ze choreograaf Jonathan Burrows en zijn partner, componist Matteo Fargion. Zij hebben zich met zittende duertten gespecialiseerd in het vertalen van beweging in gesproken woord (links, rechts, stap, slomp). 'Met hen heb ik veel gefilosofeerd over de vraag hoe je muziek zichtbaar kan maken. Want alleen dan kan ik bij de makers weten wat dat is, muziek.'

Burrows adviseerde haar te gaan choreograferen. En zo begon ze, in Londen, op haar 30ste aan een driedimensionale kunstvorm waarvan ze nooit had gedacht dat die voor haar zou zijn weggelegd. En waarmee ze wordt opgemerkt.

Terwijl ze vollicies laat zien met het door haar bedachte, fraai geordende choreografieschrift, legt ze uit hoe ze door noten, maten en bewegingen te nummeren toch bewegingen in de tijd kan plaatsen en daarover met haar dansers kan communiceren. 'Ik begrijp inmiddels wat ritmes zijn, maar ik heb nog geen besef van wat harmonie is.'

Ze choreografeert niet op klassieke muziekcomposities: 'Kier is voor mij zwaar om naar muziek te luisteren, omdat ik alleen noten zie.' Wel op soundscapes en contactgeluiden: 'Beats voel ik in mijn buik.'

Wie op internet korte filmpjes van haar werk bekijkt, ontdekt een fijn zinnige, bijna spirituele sfeer in haar duetten, versterkt door de integratie van een vlogje gebarentaal. 'Dans is voor mij een van de meest menselijke kunst disciplines. Ze kan barrières overbruggen en communiceren zonder gesproken taal.'

Jaloers op horende mensen is ze niet, zegt ze. 'Ja, soms, omdat die zo veel sneller kunnen communiceren. Maar als ik niet deaf zou zijn, zou ik nooit choreograaf zijn geworden. Dan had ik nooit de drive gevoeld

muziek zichtbaar te maken.'

Springdance 2011 Europe in Motion (EIM). Talentontwikkelingsprogramma voor jonge choreografen, uit Oost-Europa, Turkije, Groot-Brittannië en Nederland.

Presentaties op 20, 21 en 23 april in Huis van Werf, Utrecht.

Minamimura's duet *New Beats* is te zien op donderdag 20 april.

Links rechts stap

Tijdens Europe in Motion (EIM) presenteren negen jonge choreografen uit zeven landen korte choreografieën, tijdens vier festivals in vier landen – waaronder Springdance in Nederland. Er duen drie choreografen uit Nederland aan mee: Eina Eshel, Alma Söderberg en Melissa Ellbergen.

Ze danste met blinde en spastische collega's en ontdekte hoe krachtig ze kon communiceren in de taal van de dans

'Als ik niet doof zou zijn, zou ik nooit choreograaf zijn geworden.'

↳ foto: Anne van Kooij